

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Regvlarvm Vtrivsque Ivris Cvm Ampliationibvs Ac
Limitationibvs**

Dueñas, Pedro

Venetiis, 1566

Regvla CCCXCVII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63213](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63213)

Tauri, Roderic. Xvarez in lect. l. i. tit. vi. lib. iii. fori. fol. 91. pag. 2. & ita expresse dixi in reg. cccxvii. in iii. ampl. in fi.

REGVLA CCCXCVII.

FVNERARIA actio, in multis privilegiata est. Ratio est propter utilitatem publicam, ne sine sepultura cadavera iaceant, vt in l. sunt personæ. & in l. nec corpora. ff. de relig. & sumpt. funer. quia expedit reipublicæ non minus mortuos humari, quam viuentes conseruari. Ita tenet Bal. in l. si. co. ii. C. de neg. gest. & ob id si hæredes velint expensas pro funere prestare iudex per modum prouisionis debet eos condemnare, salua repetitione si opus sit, quæ repetitio fiet si poterit actione funeraria, vt in l. si quis sepulchrum. & in l. at si quis. in §. hæc actio. ff. de relig. & sumpt. fune. Et quæ requirantur antequam hæc actio funeraria competat, ponit Spe. in rub. de sepul. & ibi Io. And. in addi. tradit octo requisita in ver. porro, in nu. 13. quæ habuit a Rosse, in tract. libel. in 3. par. in rub. de acti. in factum funeraria. in ver. quia multoties. nu. 1. & quia ibi satis obscure procedunt. Pet. Rebuff. in gl. ad const. Regias Galliarum. in i. par. in tract. de sententiis præiudicialib. nu. 43. pag. 230. ponit supra dicta requisita.

- 1 Et primo requiritur, quod aliquis sit mortuus, quia viuens non sepelitur. c. fraternitatem. de sepultu.
- 2 Secundo, quod sumptus fiant in funus mortui: nam si ad aliam causam fierent, hæc actio non competeret. d. §. hæc actio. & d. l. si quis sepulchrum. ff. de relig. & sumpt. fune.
- 3 Terchio, quod sumptus facti sint animo recuperandi, vt in d. l. si quis sepulchrum. in §. pretor. Nam si quis pietatis causa faceret, non repetere. d. l. at si quis. in §. interdum. eod. titu. l. xii. tit. xiiii. par. i. & in dubio non præsumitur factum causa donationis. l. cum de indebito. ff. de pro. nisi aliud suaderent persona & causa, vt in l. quod in vxorem. ff. de nego. gest.
- 4 Quarto, quod funerales fiant sumptus pro qualitate personæ & dignitate eius qui funeratus est, & pro modo facultatum, vt in d. §. hæc actio. in ver. æquum autem. per quem tex. Alex. in l. ex facto. in §. si quis rogatus in i. col. in ff. ad trebell. dicit, quod maior pompa funeris debet esse in nobili quam in ignobili, quem sequitur Bonus de Curtii in tract. de nobili. in v. par. nu. 82. et ideo si quis fecerit impensam funeris tam modicam quæ potius in contumeliam cedat mortui quam honorem, non potest illam repetere. l. at si quis. §. iudex. & ibi Ludo. Bologni. in secundis interpretationib. ff. de relig. & sumpt. fune. & ita expresse tenet Vinc. de Hercu. in l. i. in §. de impensa. in v. col. in ver. dicit tamen Imo. hic. ff. ad leg. Falc. quod dicit esse notandum contra auaros. Pet. Rebuff. vbi supra. nu. 52.
- 5 Quinto, quod habeatur ratio temporis, plus enim expenditur in hyeme quam in æstate, vt in d. §. hæc actio. in ver. æquum autem. & ibi glo. expresse tenet in verbo. ex tempore. & ita tenet Rosseus vbi supra.

- 6 Sexto requiritur, q̄ alia actio non competat: quia si fuerit promissa impensa funeris reddi per stipulationem, hac non ageretur. d. l. at si quis. in §. si quis dum. & §. Labeo. & ibi gl. hoc dicitur de religio. & sumpti. fune.
- 7 Septimo requiritur, q̄ fiat protestatio, maxime a cōsanguineis, q̄ animo repetendi tales sumptus faciunt. d. l. at si quis. in §. sed interdum. in versu. oportebit igitur. & §. seq. & l. quod in v. xorem C. de neg. gest.
- 8 Octavo, hæc actio datur contra hæredē bonorumue possessore, cæterosq; successores, vt in d. l. at si quis. in §. si. ff. de reli. & sumpt. fune. & ita per illum tex. ponit Io. Hannib. in rep. R. v. ff. sol. ma. nu. 426. & 427. An autem hæc actio detur contra successores in beneficiis? Panor. in dispu. sua incip. Sempro. clericus, quem sequitur Philipp. Deci. in consi. clvii. incip. queritur de expensis funeralium. vbi concludit, q̄ consanguinei qui succedunt clerico in suis bonis, tenentur ad funeris impensas, secus si nihil habeat, quia tunc successor in beneficio tenebitur ad illas, secundū eundē Abb. in c. ex præsentium. & ibi Barba. & alii. doct. de pign. Hæc tñ actio non datur contra illum qui non succedit de fundo ex sua dispositione, sed alterius. argu. tex. in l. coheredi. in §. cum filie. ff. de vul. in consulti Steph. Bertran. in consi. cccxi. nu. 2. lib. 1. prime impressi nisi in subsidio, vt supra de beneficio dixi, secundū Rebuffum vbi supra nu. 57. His hæc præhabitis hæc actio in multis ē priuilegiata.
- 1 Et primo, quia interdicta est appellatio in ea, ne cadauer sepeliatur. l. si. ff. de appe. recip. c. ex parte el. j. & ibi gl. in verbo, post appellationem. de sepul. Specu. in tit. de appella. in §. in quibus. ver. 8. de iure regio probatur in l. 8. tit. xv. lib. ij. fori. & in l. xj. tit. 16. lib. 3. ordinariorum. & in l. 13. tit. 9. par. 7. & in l. 15. tit. 13. par. j. & in l. 5. titu. 18. lib. iij. fori. Quod etiam procedit, etiam si contra defunctum pro debito habetur instrumentum guarantigium. secundum Feli. in c. sicut Iudæi. in ij. col. de Iudæ. in versu. item nota. Ro. dert. Xarez in repe. l. post rem iudicatam. in v. exte. ff. de re iud. Didacus del Castillo in l. 30. Tauri. nu. 15. ver. extra no. Gulielm. Benedict. in repe. c. Rainutius. in verbo, mortuo itaque testatore. el. j. nu. 56. de testamen. Licet contrarium teneat Ang. in Auth. v. defun. seu funera eorum non iniuriant. a creditor. in prin. num. 1. in versu. nota hic casum. colla. v. vbi tenet, q̄ quandoque debitor obligatus est vigore instrumenti guarantigij, potest impediri a creditore ne cadauer eius sepeliatur. Quem sequitur in hoc Segura in reper. l. si ex legati causa. nu. 73. ff. de verb. oblig.
- 2 Secundo, quia nuntiatio noui operis non habet locum contra facientem fossam vt mortuus sepeliatur. Argu. tex. in l. de pupillo. in §. si quis riuos. ff. de noui operis nuntia. & ita per illum tex. tenet Franc. a Ripa. in tract. de præseruatiuis remedijs cōtra pestem. nu. 138. versu. & hac ratione attenda. & ibi in nu. 70.
- 3 Tertio, qui funus ducit nō pōt in ius vocari. l. ij. ff. de in ius voca. ca.

can. nec ante nouem dies vel quadraginta pro morte regionum. vt in c. quia alij. 13. quæst. ij. & in Auth. sed nec ante nouem dies. C. de sepul. viola. Sed de iure nostro regio vsque ad nouē dies non possunt hæredes conueniri. vt in l. v. titulo 13. parte 1. & in l. xiiij. titu. 9. parte 7. & ita tenet Iacobinus de sancto Georg. post Bal. in Linterdam. nu. 8. ff. de iudic.

4 Quarto, si quis funere domestico impeditus nõ venit ad iudiciũ, debet ei exceptio dari. l. sed & si quis. in §. p̄terea. ff. si quis cautio.

5 Quinto, qui exequias prohibet excoicãdo infirmum, aut alio nõ priuatur suo debito, & alias punitur. Auth. item qui domum. C. de sepul. viola. ita tenet Fran. de Ripa in c. cum M. Ferrariẽ. nu. 17. de constitutio. probatur etiam per text. in Auth. vt defunctus seu funera. in §. sancimus. el j. & in §. si vero collat. 7.

6 Sexto competit hæc actio funeraria contra heredem prohibentem expensas sicut licet regulariter aliq non cõp̄tant. Vt in l. at si quis. in §. item Labec. ff. de relig. & sump. fune. quẽ rex. ad hoc dixit esse notab. Ludo. Rom. in cons. 428. nu. 10. Ripa in d. rub. de re medijs præferant. contra pestem. nu. 131. Aut. Corser. in sing. incip. expensa. el j. vbi scribit quinq; casus in quibus impensa contra voluntatẽ facta repetitur. Quod est verum qm̄ expendisset iuxta patriæ consuetudinẽ in causis pijs, secus si conuiujs, vel in alijs reb. non necessarijs, vt notant Doct. in l. q̄ in vxorẽ. ff. de nego. gest.

7 Septimo, creditor funeris præferitur omnibus alijs creditoribus licet sit posterior. l. impensa funeris. ff. de religio. & sumpti. fune. & sic præferatur doli, & expressis hypothecis, vt est gl. in d. l. impensa Bar. & alij. Docto. in l. j. ff. solu. matrimo. Anto. Negusam. de Fano in trac. de pignoribus. in ij. mem. quintæ part. princ. nu. 28. fall. 132. & hoc propter vtilitatem publicam, vt in l. ij. ff. de priuile. credito. & ita tenet Ripa. in d. c. de remed. preferua. contra pest. nume. 133. Chassane. in consuetu. Burgun. in ti. (Des mains mortes.) Rub. 9. §. 15. fol. 319. col. iij. versic. licet hic nihil dicatur. De iure regio probatur in l. 12. titu. xiiij. par. j. & in l. 9. titu. iij. par. v. & l. 30. titu. 13. ead. par. & in l. ij. tit. xj. par. vj. Et licet exceptio inuentarij non confecti impediat litem contestari. l. si. §. donec. C. de iure de libe. vt dixi supra in regu. 267. hoc non habet locum quoties petitur aliquid ab hærede pro impensa funens, vt dixi in supra dicta regula, in iij. diminatione.

8 Octauo, hæc actio datur marito contra heredem vxoris vel cõtra illos ad quos dos reuertitur soluto matrimonio. Vt in l. eum. & in l. sed si notandum. ff. de religio. & sumpti. fune. etiã si maritus promississet totã et integrã dotẽ reddere, adhuc poterit retinere ex dote impensas funeris. ita tenet Lud. Ro. & Ang. in l. qui bona. in §. qui pariet. ff. de dam. infect. quos sequitur Cur. senior in consi. 13. inci. statuto tanuq; cauetur nu. 28. facit quod no. Bal. in l. ff. ad l. Fal. Hanc. opin. tenet Ripa vbi supra, nu. 135. & sic maritus de suo non tenetur vxorem funerari nisi lucretur dotem, vt in d. l. eum. & no-

merit pte
agerecur
dicitur
nguinis
in §. sed
vxorem
offessorẽ
& sump.
solu. ma.
fforesio
em sequi
lis funera
o in suis
quia tũ
bb. in c.
tũ actio
dispositio
e vul. ita
impress.
ffium vbi
uilegiata
er sepelia
post ap
bus. ver.
j. tit. 16.
ar. j. & in
ontra de
m. secun
nota. Ro
de re
Guliel.
tatore. el
Auth. vt
um. 1. in
debitor
diri a cre
egura in
ontra fa
pillo. in
exc. tenet
tem. nu.
ius vo
can

D. Petri Duen.

tant Doct. in l. quod in vxorem. ff. de neg. gest. & idē quādo locutus est portionem dotis. pro portione tenetur. vt in l. Celsus. cum sequen. ff. de religio. & sump. funer. ita tenet Guido Papa in cons. 127. nu. 1. in ij. col. Sed mulier nihil habet. maritus tenetur eam sepelire. & ita eodē modo econuerso. si maritus nihil habet tenetur mulier eum sepelire. cum causa funeraria sit pia. & commiseratione plena. nec honestas coniugalis id ferre potest. cum sit alterius iniuria vt alter eorum insepultus iaceat. facit et̄ tex. in l. q. si nullus. ff. de relig. & sump. fune. & ita tenet Lud. Rom. in cons. 517. num. 2. quem sequitur Chaf. in consue. Burg. in ti. (Des droiz.) rub. 4. §. 9. fo. 174. col. j. nu. 4. Io. Casianus in gl. ad consue. Aluerniæ. c. 14. art. 44. Io. Paponis in gl. ad consue. Barboniæ. §. cccxlj. in fi. Vlt. Zaf. in summa. ff. de relig. & sump. fune. nu. 8.

9 Nonno qui per vim cadauer rapuit. & sic impediuit quo minus sepeliretur. tenetur poena legis de vi publica. Vt in l. qui cetero. ff. ad leg. Julia. de vi publica. cuius poena est deportatio. l. qui dolo. ff. de eo. ti. & bonorum confiscatio. §. pen. Inst. de publi. iudi. & ad hoc tenetur poena sepulchri violati. cuius poena describitur in l. si quis sepulchrum. C. de sepul. viol. Imo si sacerdos parochialis corpus eius qui alibi eligit sepulturā violenter rapuerit. & furtum spoliauerit tenetur restituere totum quod accepit. & perdit quantum canonicam. ita tenet Host. in c. cum liberum. de sepulturis. quem sequitur Io. Samson in gl. ad consue. Turonen. in rub. de successu. xj. col. iij. fo. 310. Pet. Rebuff. in gl. ad constitu. Regias Galliar. in 1. parte in trac. de sententiis. nu. 67.

10 Decimo expensas funeris non tenetur hæres scribere in inventario. sed probat eas per testes vel proprio iuro. Vt in l. fin. in §. in cōputatione. C. de iure deli. De iure regio. pbatur in l. 8. ti. 6. par. 6. Et circa hanc regul. vltra doct. in supra dictis locis. vide Christ. in Catalogo gloriæ mundi. in 2. par. consideratione. 5. & 6. Et est notandum. qd hodie de iure regio expensæ funerum detrahuntur de v. par. bonorum. non de corpore hereditatis. vt in l. 30. Tauri.

REGVLA CCCXCVIII.

FVRTVM commissum a familia vnus domini. dominus solvendo pro vno liberatur quo ad alios. Hanc reg. probat tex. in l. si familia. ff. de iuris. om. iud. & in l. j. ff. si fami. fur. fecit. dicatur.

Hanc regulam limitat tribus modis Bar. in disti. sua. in d. l. si familia. nu. 4. in quas sequitur ibi Cur. Iun. vbi ponit quinque limitat. ad hanc regulam. in num. 10. cum aliis. Bandem regu. limita sex modis Iaf. in d. l. si familia. nu. 6.

REGVLA CCCXCIX.

FVRS pro furto regulariter non punitur pena mortis. Hanc regulam